

AFFALDSPLAN FOR AVANNAATA KOMMUNIA

Planperiode 2018-2021

Ukioq: 2018
Version 1.0

Tekniskforvaltning
nspe@avannaata.gl

Indhold

Indledning	1
Baggrund	1
Udarbejdelse af affaldsplanen	3
Planramme	3
Gennemgående principper	5
Folkesundheden:	5
Beskyttelse af miljøet	5
Ansvarlighed og økonomisk rentabilitet	5
Affaldets vej fra husholdningerne til sundheds- og miljøvenlig forbrændingsanlæg	5
Kortlægning	5
Samlet oversigt	7
Indsamlings og anvisningsordninger	8
Dag- og natrenovation	8
Ordninger for storskrald, forårsklargøring og klinisk risikoaffald	11
Anvisningsordning for døde dyr og fangstrestre	12
Ordninger for brændbart og ikke-brændbart erhvervsaffald	13
Nye affaldsregulativer og takstblade	14
Faciliteter og ordninger til håndtering af problemaffald	14
Forbrændingsløsninger	15
Dumpe	15
Samlet vurdering	16
Medarbejderforhold	16
Arbejds miljø	17
Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft	17
Ekstern arbejdskraft	17
Målsætninger	19
De kortsigtede mål er følgende:	19
Langsigtede mål for Avannaata Kommunia (perspektivperiode- 2022 - 2029)	20
Projektkatalog	22
Implementering	24
Involvering af interessenterne	25
Kommunikation af affaldsplanen	25

Indledning

Denne affaldsplan for Avannaata Kommunia gælder for alle byer og bygder i Avannaata Kommunia. Det overordnede mål er at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, is og jord. Affald skal håndteres miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt, men der skal også være fokus på at reducere affaldsproduktionen og affaldsmængderne samt udnytte de muligheder, der kan være for genanvendelse, sådan at den affaldsmængde, der er tilbage til slutdeponering/bortskaffelse, reduceres. Det er et gennemgående princip i hele affaldsplanen, at der skal opnås mest mulig miljøbeskyttelse, service og sundhed for pengene. Kommunalbestyrelsen vil opfordre alle borgere i Avannaata Kommunia til at bidrage til, at de målsætninger og indsatsområder, der er indeholdt i denne affaldsplan, realiseres til glæde og gavn for alle indbyggere i kommunen.

Foto: Mathias Mølgaard

Baggrund

I december 2016 besluttede Inatsisartut at dele Qaasuitsup Kommunia i to kommuner. Det blev besluttet af opdelingen skulle effektueres 1. Jan. 2018. De to kommuner er siden kommunalvalget 4. april 2017 blevet styret af et overgangsudvalg. Der findes derfor endnu ikke en affaldsplan for Avannaata Kommunia. Der er tidligere udarbejdet en affaldsplan for Qaasuitsup Kommunia. For at få affaldsplanen forankret i den nye Avannaata Kommunia har kommunen besluttet at få udarbejdet en affaldsplan som afspejler Avannaata Kommunias strategiske mål på affaldsområdet. For at spare ressourcer og for ikke at gentage det arbejde som blev udført i Qaasuitsup Kommunia er det meget naturligt at genbruge, men også opdatere og tilpasse det materiale som Qaasuitsup Kommunia har udarbejdet. Specielt i kortlægningsdelen er der brugt meget af det tidligere udarbejdede materiale.

Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet fastlægger, at alle kommuner skal udarbejde en kommunal affaldsplan, som skal indeholde en affaldskortlægning samt en affaldsmålsætnings- og planlægningsdel.

Avannaata Kommunias affaldsplan er udarbejdet på baggrund af Selvstyrets vejledning fra 2015 om udarbejdelse af kommunale affaldsplaner. Den første del af affaldsplanen indeholder en opsamling på de væsentligste ordninger og problemstillinger i henholdsvis byer og bygder.

Opsamlingen baserer sig i stor grad på materiale som blev udarbejdet i forbindelse med Qaasuitsup Kommunias affaldsplan.

I forbindelse med den fremadrettede affaldsplanlægning er det væsentligt at forholde sig til den demografiske udvikling, bosætningsmønstre og forventede fremtidige affaldsmængder i de enkelte bosteder.

I affaldsplanens anden del præsenteres de politiske visioner og målsætninger for affaldsområdet. De politiske målsætninger konkretiseres i et projektkatalog, hvori de konkrete tiltag og initiativer, der skal iværksættes for at målsætningerne kan opnås, beskrives. Der er således tale om en bred vifte af indsatser. De konkrete prioriteringer baserer sig på den eksisterende kortlægning, diverse baggrundsrapporter og på analyser af de eksisterende forhold og de lokale ressourcer, der er til rådighed.

De projekter, der arbejdes videre med i den fireårige planperiode er udvalgt efter, hvor der kan opnås mest miljøbeskyttelse og sundhed for borgerne. Herudover prioriteres projekterne efter hvilke projekter, der kan igangsættes for relativt få ressourcer både administrativt og økonomisk. Endelig er der nogle projekter, som har karakter af en lovbunden opgave, og som derfor skal prioriteres.

Affaldsplanen afsluttes med et projektkatalog, hvor hvert enkelt strategisk initiativ opdeles i en række handlinger påført en ansvarlig person og deadline. Dette gøres for at sikre en fremdrift i projekterne.

Avannaata Kommunias affaldsplan giver dermed et overblik over prioriteringerne på affaldsområdet – prioriteringer som bygger videre på målsætningerne i den nationale Affaldshandlingsplan 2010-2013 og Anlægssektorplan for affaldsområdet, som blev vedtaget af Naalakkersuisut i foråret 2015.

Affaldsplanen er med til at tydeliggøre, hvilke investerings- og anlægsbehov, der samlet set er i Avannaata Kommunias affaldsområdet.

Det nuværende affaldshåndteringssystem, er udformet for 15-20 år siden og har ikke været væsentligt fornyet siden da.

I april 2015 præsenterede Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet Selvstyrets "Anlægssektorplan for affaldsområdet". Denne anlægssektorplan er udarbejdet som led i en proces som Naalakkersuisut igangsatte i 2013, hvor man påbegyndte udarbejdelsen af en række sektorplaner herunder den for affaldsområdet. Affaldsanlægssektorplanen bygger i stor udstrækning på den kortlægning og de beregninger som ligger til grund for affaldshandlingsplanen (Departementet for Infrastruktur og Miljø, 2008) samt rapporten: Forbrænding af affald, strategi og organisering (Departementet for indenrigsanliggender, Natur og Miljø, 2012). Med udgangspunkt i dette materiale er der i anlægssektorplanen for affald (Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet, 2015) udarbejdet 4 mål:

- Anlæg til håndtering af farligt affald
- Etablering af kontrollerede deponier
- Natrenovationsanlæg
- Forbrændingsanlæg

Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet har endvidere udarbejdet "Vejledning til opstart af kommunal affaldskortlægning og affaldsplanlægning" og "Udkast til Vejledning til kommunale affaldsplaner".

Natrenovation vil ikke indgå i denne affaldsplan. Natrenovation vil indgå i kommunens lovpligtige spildevandsplan.

Udarbejdelse af affaldsplanen

Det er hensigten, at affaldskortlægningen skal anvendes til at skabe et overordnet billede af den nuværende status på affaldsområdet i Avannaata Kommunia. Affaldskortlægningen skal anvendes som grundlag for udarbejdelsen af en affaldsplan for Avannaata Kommunia. I affaldsplanen skal der tages hensyn til "Sektorplan for affaldsområdet i planperioden 2012 - 15" (Departementet for Natur, Miljø og justitsområdet, 2015), samt "Udkast om kommunale affaldsplaner og Vejledning til opstart af kommunal affaldskortlægning og affaldsplanlægning". Affaldsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med den nationale affaldshandlingsplan 2010 - 2021. Der skal i affaldsplanen opstilles mål for to perioder, planperioden (2018-2021) og perspektivperioden (2022-2029). For planperioden er der opstillet en række mål. Til et hvert mål knyttes en handlingsplan med x antal aktionspunkter. Aktionspunkterne skal sikre at målet opnås. Til perspektivmålene udarbejdes der ingen handlingsplaner.

Foto: Mathias Mølgaard

Planramme

Avannaata Kommunia skal snarest fremsende en affaldsplan til Grønlands Selvstyre. Jf. § 36, stk. 5 i Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet, står det at en kommune skal foretage en affaldsplanlægning og kortlægning og sammenfatte disse i en kommunal affaldsplan. Denne skal være i overensstemmelse med den nationale affaldshandlingsplan. Den nuværende affaldshandlingsplan gælder fra år 2010-2021. Grønlands Selvstyres gældende anlægssektorplan for affaldsområdet påpeger følgende, som har relevans for Avannaata Kommunias affaldsplan som helhed:

- At dumpe i hovedparten af byerne og bygderne ikke er miljøgodkendte og drives ikke miljømæssigt forsvarligt.

- At hovedparten af byerne og bygderne ikke har et velfungerende forbrændingsanlæg. Udledningen af dioxiner fra åben afbrænding og fra forbrændingsanlæggene overstiger mange gange EU's grænseværdier.
- At Selvstyrets kortlægning dokumenterer et akut behov for at løfte indsatsen på affaldsområdet. Uhygiejniske forhold i forbindelse med håndteringen af natrenovation, røggener, lugt og skadedyr er hverdag i mange både byer og bygder. Det er vanskeligt direkte at dokumentere de sundhedsmæssige konsekvenser af den nuværende affaldshåndtering, idet der kan være mange faktorer, der spiller ind.
- At forbrændingsanlæggene i Ilulissat er udstyret med røggasrensning i form af elektrofiltre. Disse er ikke udskiftet siden anlæggets opførelser. Elektrofiltrene renses for partikler, men ikke for dioxiner. Dioxin er en miljøgift, som ophobes i fedtvæv og nedbrydes meget langsomt. Dioxin kan fremkalde akutte forgiftningssymptomer ved udsættelse af høje doser samt helbredsproblemer forårsaget af påvirkning af små doser over lang tid. Ved høje doser (forgiftninger) ses en uhelbredelig hudsygdom (chloracne), nedsat immunforsvar og påvirkning af leverens enzymesystemer, der ofte kan føre til udvikling af en dødelig skrumpeliver. Ved påvirkning af lave dioxindoser over lang tid ses nedsat immunforsvar, reduceret forplantningsevne, øget forekomst af kræft samt fosterskader. Den fosterskadende og kræftfremkaldende effekt ses ved selv små mængder dioxin.
- At dumpene tiltrækker skadedyr blandt andet ravne og måger, mus, fluer etc., som finder let tilgængelig føde i affaldet. Skadedyrsplager kan undgås, hvis dumpe drives hensigtsmæssigt, dvs. at natrenovation ikke bortskaffes på dumpen, og dagrenovation opbevares utilgængeligt for skadedyr.
- At forbrændingsanlæggene i Grønland ikke er af samme type og varierer i størrelse. Forbrændingsanlægget i Ilulissat har ikke tilstrækkelig kapacitet, hvilket betyder, at der på lossepladsen i Ilulissat permanent deponeres brændbart affald.
- At næsten alle forbrændingsanlæg i Grønland inklusive små bygdeforbrændingsanlæg er nedslidte, og hovedparten bærer præg af manglende vedligehold. Dette medfører ofte driftsstop med efterfølgende problemer med håndtering og afbrænding af midlertidigt oplagret dagrenovation.
- At Selvstyret i en årrække har støttet pilotprojekter omhandlende transport af affald, idet et udredningsarbejde tydede på, at fælles forbrændingsløsninger er en samfundsøkonomisk og miljømæssigt bedre løsning end etablering af forbrændingsanlæg alle steder.

Som det ses ud fra den nationale anlægssektorplanen for affald er der stor fokus på at eliminere store risici for folkesundheden, som for affaldsområdets vedkommende alene kan forebygges ved at erstatte nuværende affaldsbehandlingssystemer og ved opførelse af mere sundheds- og miljøvenlige forbrændingsanlæg, samt affaldets vej fra husholdningerne til forbrændingsanlæggene. Da økonomien også spiller en væsentlig rolle ud fra land- og lokaløkonomisk perspektiv er der også stor fokus på, hvor der skal bygges nye miljøvenlige forbrændingsanlæg, som i sidste ende vil definere, hvordan Avannaata Kommunia samt hele Grønland bør foretage en overordnet affaldsplanlægning og selve affaldshåndteringen internt i Ilulissat samt alle bygderne.

Samtidig er der på den nationale anlægssektorplan for affald stor fokus på at forbedre miljøet ud fra genbrug af forbrændingsanlæggenes varmeproduktion til energi og varmeproduktion, hvilket må antages at have et af de væsentligste fokuspunkter, når der skal etableres nye miljøvenlige forbrændingsanlæg, der også giver økonomisk afkast til samfundet. Her er det en stor udfordring for Avannaata Kommunia at klarlægge hvordan og hvor forbrændingsaffald forbrændes.

Gennemgående principper

Affaldsplanen er udarbejdet med hensyntagende til følgende principper:

Folkesundheden:

Det gælder om at fjerne så meget direkte og indirekte sundhedsskadeligt affald som muligt fra alle byer og bygder, således befolkningen og medarbejderne ikke bliver udsat for ophobning og afbrænding af affald, der i sig selv eller ved behandling og afbrænding medfører direkte trussel mod folkesundheden og arbejdsmiljøet for medarbejderne.

Beskyttelse af miljøet

Det gælder om at beskytte miljøet i og omkring lossepladserne, skabe pænt by- og bygdebebyggelse samt beskytte omkringliggende natur mod forurening.

Der fokuseres på at eliminere negative følgevirkninger af affald, som lossepladsernes tiltrækning af skadedyr og reducere forureningen herfra mod omkringliggende natur til det minimale.

Der fokuseres på at skabe ryddelig og rent bebyggelsesmiljø, og befolkningens miljøbevidsthed herom.

Der fokuseres på beskyttelse af den frie natur, og befolkningens miljøbevidsthed herom.

Ansvarlighed og økonomisk rentabilitet

Det gælder om at sikre, at formålet med at højne folkesundheden samt lovbundne beskyttelse af miljøet rent faktisk kan lade sig gøre. Det gælder derfor om at finde de rette overordnede investeringer i de rette lokaliteter, der kan danne grundlaget for de lands- og kommunal økonomisk mest fordelagtige og effektive affaldshåndteringssystem.

Det gælder om at sikre, at investeringerne ikke alene genererer bedre miljø og affaldshåndtering, men også medfører andre positive sidegevinster til samfundet. De primære fokuspunkter med hensyn til samfundsøkonomien er at finde fælles målsætninger med sundhedsvæsenet og Grønlands Selvstyre, da disse er primære offentlige interessenter. Derigennem vil man kunne få både direkte og indirekte økonomiske fordele og følgevirkninger til fordel for alle parterne.

Det gælder om at sikre, at det er affaldsproducenten, der skal betale omkostningerne ved affaldshåndtering og bortskaffelse, som vil øge befolkningens og virksomhedernes ansvarlighed overfor affald og etisk affaldskultur, udover at skabe økonomisk ansvarlig affaldshåndtering.

Affaldets vej fra husholdningerne til sundheds- og miljøvenlig forbrændingsanlæg

Det gælder om at sikre, at der etableres passende kildesorterings- og affaldsbehandlingssystemer, der passer til affaldstransportløsningen fra dumpene til et egnet forbrændingsanlæg

Det gælder om at sikre, at kommunens egen affaldsbehandlingssystem løbende tilpasses til det nye affaldsbehandlingssystem, og gældende kontrakter tilpasses til det nye ved udbud.

Alle steder i affaldsplanen er principperne i affaldshierarkiet forsøgt indarbejdet:

- Affaldsforebyggelse
- Forberedelse med henblik på genbrug
- Genanvendelse
- Anden nyttiggørelse
- Bortskaffelse

Kortlægning

Selvstyret differentierer i "Vejledning til udarbejdelse af kommunale affaldsplaner" mellem en "Vejledning til opstart af kommunal affaldskortlægning og affaldsplanlægning" og en "Vejledning om kommunale affaldsplaner", som rummer mere vidtgående krav til blandt andet kortlægningen. I denne første generation af affaldsplaner er kravene til kortlægningen

reducerede – om end det fortsat forventes, at der foretages en affaldskortlægning af hvert enkelt bosted.

Kortlægningen af affaldsområdet og affaldshåndteringen i de enkelte bosteder i Avannaata Kommunia er foretaget i henholdsvis 2012-2013 og i sommeren 2015. Der henvises i kortlægningen fra 2012/2013 til en hovedrapport. Kortlægningen blev imidlertid ikke færdiggjort i 2013, og der er således ikke udarbejdet en samlet rapport på baggrund af kortlægningerne.

I det følgende er der foretaget en opsamling på tværs af bostederne af status for indsamlings- og anvisningsordninger samt af de problemstillinger, som kortlægningen har afdækket. I den første del af opsamlingen beskrives indsamlings- og anvisningsordningerne enkeltvis. I den anden del af opsamlingen beskrives status for modtage- og behandlings-anlæg, og hvert afsnit indledes med nogle generelle forhold, hvorefter status for henholdsvis hovedby, byer og større og mindre bygder beskrives.

Samlet oversigt

Den samlede oversigt viser status på forbrændingsanlæggene i de enkelte byer og bygder samt de estimerede affaldsmængder i 2018

Bosted		Forbrændingsanlæg	I drift	Bygning til ovnen	Affaldsmængder Kg total/år [kg]	Husholdninger i år [kg]	Affald fragt til Renonord [kg]	Indbygger
1	Qaanaaq	Ja	Nej		458.315	230.760	9.405	627
2	Siorapaluk	Nej			11.040	10.350	720	48
3	Savissivik	Ja	Nej		12.240	11.475	840	56
4	Qeqertat	Nej			6.480	6.075	405	27
5	Upernavik	Ja	Ja	Ja	815.000	410.000	16.125	1075
6	Kullorsuaq	Ja	Nej	Ja	161.950	101.200	6.675	445
7	Nuussuaq	Ja	Ja	Ja	71.500	44.000	2.850	190
8	Nutaarmiut	Nej			10.400	9.800	675	45
9	Tasiusaq	Ja	Nej	Ja	63.120	59.175	3.945	263
10	Innaarsuit	Ja	Nej	Ja	41.520	38.925	2.595	173
11	Naajaat	Nej			13.200	12.375	825	55
12	Aappilattoq	Ja	Nej	Ja	39.600	37.125	2.475	165
13	Kangersuatsiaq	Ja	Ja	Ja	37.440	35.100	2.340	156
14	Upernavik Kujalleq	Ja	Nej	Ja	45.120	42.300	2.820	188
15	Uummannaq	Nej			890.890	448.560	18.720	1248
16	Nuugaatsiaq	Nej			24.100	22.500	1.500	100
17	Illorsuit	Nej			16.800	15.750	1.050	70
18	Ukkusissat	Nej			36.000	33.750	2.250	150
19	Niaqornat	Nej			9.360	8.775	585	39
20	Saattut	Nej			57.360	53.775	3.585	239
21	Qaarsut	Nej			39.600	37.125	2.475	165
22	Ikerasak	Nej			52.320	49.050	3.270	218
23	Ilulissat	Ja	Ja	Ja	5.254.221	1.845.585	113.925	4557
24	Saqqaq	Ja	Nej		36.000	33.750	2.415	161
25	Qeqertaq	Ja	Ja		21.600	20.250	1.650	110
26	Oqaatsut	Ja	Ja		8.640	8.100	540	36
27	Ilimanaq				12.480	11.700	870	58

Kilde: Drifts koordinator i Avannaata Kommunia, Mathias Mølgaard

Indsamlings og anvisningsordninger

Dag- og natrenovation

Der er etableret indsamlingsordninger for dag- og natrenovation, som i ca. halvdelen af bostederne varetages af kommunens egne driftsfolk og i de øvrige bosteder af en privat entreprenør. Der betales et månedligt gebyr per husstand, som afhænger af indsamlingsfrekvensen. Serviceniveauet varierer fra indsamling mellem 1-3 gange i de små byer og i bygderne og til de større byer, hvor indsamling foretages i alle hverdage. I en af bygderne Nuugaatsiaq findes der ingen ordning for natrenovation. Borgerne er derfor selv overladt til at afhænde natrenovationen, hvilket er i strid med lovgivningen.

Ifølge Selvstyrets bekendtgørelse nr. 10 af 12. juni 2015 om bortskaffelse af latrin og spildevand er kommunen forpligtet til at udarbejde en spildevandsplan for alle bosteder. Natrenovationsområdet vil blive behandlet i den kommende spildevandsplan og er derfor ikke medtaget som målsætning i denne affaldsplan. Natrenovation behandles udelukkende i det omfang, natrenovation deponeres på dumpene og derfor udgør en problematisk affaldsfraktion.

Tabellen viser en oversigt over drift og indsamlingsordninger for dagrenovation i de enkelte byer og bygder.

Drift - Indsamlingsordning for dagrenovation						
Bosted	Ordning	Kommunal	Entreprenør	Indsamlings- frekvens	Bortskaffelse	Køretøj
Ilulissat	Ja	X		Løbende man-fre.	Forbrændingsanlæg	Skraldebil
Upernavik	Ja	X		2 gange pr. uge	Forbrændingsanlæg	Bil med lad
Uummannaq	Ja		X	1 gang pr. uge man-lør	Dump til brændbart affald	Skraldebil
Qaanaaq	Ja	X		1-2 gange pr. uge	Dump for brændbart affald	Eget køretøj
Oqaatsut	Ja	X		2 gange pr. uge	Forbrændingsanlæg	4-hjulet med trailer + snescooter med trailer
Qeqertaq	Ja	X		1-2 gange pr. uge	Forbrændingsanlæg	4-hjulet med trailer + snescooter
Saqqaq	Ja	X		1-2 gange pr. uge	Dump åben forbrænding	Gummiged samt 4-hjulet med lad.
Ilimanaq	Ja	X		1-2 gange pr. uge	Dumpen	4-hjulet
Niaqornat	Ja		X	2 gange pr. uge	Dumpen	6-hjulet/slæde
Qaarsut	Ja		X	2 gange pr. uge	Dumpen	Traktor
Ikerasuk	Ja		X	2 gange pr. uge	Dumpen	4-hjulet/snescooter

Saattut	Ja		X	2 gange pr. uge	Dumpen	Minilæsser/traktor og trailer
Ukkusissat	Ja		X	2 gange pr. uge	Dumpen	Egen bil med lad
Illorsuit	Ja		X	1-2 gange pr. uge	Dumpen	6-hjulet, snescooter
Nuugaatsiaq	Ja		X	Skiftende frekvens	Dumpen	4-hjuler/snescooter
Upernavik Kujalleq	Ja	X		2 gange pr. uge	Dumpen	4-hjulet/snescooter
Kangersuatsiaq	Ja		X	2 gange pr. uge	Forbrændingsanlæg	Eget køretøj
Aappilattoq	Ja		X	2 gange pr. uge	Dumpen	6 hjuler/snescooter
Tasiusaq	Ja	X		Løbende man-fre	Dumpen	4-hjulet/snescooter
Nuussuaq	Ja	X		2 gange pr. uge	Forbrændingsanlæg	6-hjuler med anhænger
Kullorsuaq	Ja	X		2 gange pr. uge	Dumpen	Kramer (gummiged)
Naajaat	Ja		X	2 gange pr. uge	Dumpen	Til fods og med Jolle
Innaarsuit	Ja		X	Hver dag man-fre	Dumpen	4-hjulet
Nutaarmiut	Ja		X	2 gange pr. uge	Dumpen	4-hjulet
Savissivik	Ja	X		1-2 gange pr. uge	Dumpen	4-hjulet/ Trillebør
Siorapaluk	Ja	X		1-2 gange pr. uge	Dumpen	4-hjulet
Qeqertat	Ja	X		2 gang pr. uge	Dumpen	4-hjuler med trailer. Snescooter

Kilde: Qaasuitsup Kommunias affaldsplan 2016-2027

Tabellen på næste side viser en oversigt over drift og indsamlingsordninger for natrenovation i de enkelte byer og bygder.

Drift – Indsamlingsordning for natrenovation						
Kommunal		Entrepreneur		Bortskaffelse		Køretøj
Bosted	Ordning	Kommunal	Entrepreneur	Indsamlings- frekvens	Bortskaffelse	Køretøj
Ilulissat	Ja	X		Løbende man-fre.	Forbrændingsanlæg	Komprimatorbil
Upernavik	Ja	X		3 gange pr. uge	Natrenovationsrampe	Traktor med tank
Uummanaq	Ja		X	1 gang pr. uge man-lør	Natrenovationsrampe	Slambil
Qaanaaq	Ja	X		1-3 gange pr. uge	Natrenovationsområde på dumpen	Eget køretøj
Oqaatsut	Ja	X		3 gange ugentlig	Natrenovationsrampe ved dumpen	4-hjuler med trailer, snescooter
Qeqertaq	Ja	X		2-3 gange ugentlig.	Natrenovationsrampe på dumpen	4-hjulet med trail- ler. Snescooter
Saqqaq	Ja	X		2-3 gange ugentlig	På stranden fra ladet af 4-hjulet med lad.	4-hjulet med lad
Ilimanaq	Ja	X		1-3 gange pr. uge	Natrenovationsssliske	4-hjulet
Niaqornat	Ja		X	2-3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen	6-hjuler/ slæde
Qaarsut	Ja		X	3 gange pr. uge	Udledes ved vandkanten	Traktor
Ikerasuk	Ja		X	3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen	Minilæsser/sne- scooter
Saattut	Ja		X	3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen	Minilæsser/traktor og trailer
Ukkusissat	Ja		X	3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen	Traktor
Upernavik Kujalleq	Ja		X	3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen/t erræn	4-hjuler/snescoo- ter
Kangersuatsiaq	Ja		X	3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen	Eget køretøj
Aappilattoq	Ja		X	3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen	6-hjuler/ snescoo- ter
Tasiusaq	Ja	X		Løbende man-fre	Natrenovationsrampen	4-hjulet/ snescoo- ter
Nuussuaq	Ja	X		3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen	6-hjuler med anhænger
Kullorsuaq	Ja		X	3 gange pr. uge	Natrenovationsrampe	Kramer
Naajaat	Ja		X	3 gange pr. uge	Til havet/isen	Til fods/Jol le
Innaarsuit	Ja		X	3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen	4-hjulet
Nutaarmiut	Ja		X	3 gange pr. uge	Natrenovationsrampen	4-hjulet
Savissivik	Ja		X	1-2 gange pr. uge	Dumpen	4-hjulet/ trillebør

Siorapaluk	Ja	X		1-2 gange pr. uge	Dumpen	4-hjulet
Qeqertat	Ja	X		1-2 gange pr. uge	Dumpen	Trillebør

Kilde: Qaasuitsup Kommunias affaldsplan 2016-2027

Ordninger for storskrald, forårsklargøring og klinisk risikoaffald

Der er etableret ordninger for storskrald og en årlig forårrensning i næsten alle byer og bygder. I flere af de mindre bygder, er der ikke opsat offentlige skraldespande, hvorfor der henlægger affald rundt om i bygderne. Der er således et generelt behov for at styrke og forbedre renholdelsen af bostederne.

Sundhedsvæsnet står for indsamling af klinisk risikoaffald i næsten alle bostederne, i enkelte bosteder varetager kommunen indsamlingen. Affaldet udskibes typisk til Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk eller til Danmark for bortskaffelse. I Qaanaaq bortskaffes risikoaffald imidlertid via åben afbrænding i container. Denne praksis bør straks indstilles, da det er både miljø- og sundhedsskadeligt. I stedet bør der etableres en opbevarings- og udskibningsordning i samarbejde med sygehusvæsnet, således at det kliniske risikoaffald kan bortskaffes korrekt. Tabellen viser en oversigt over ordninger for storskrald, forårrensning og klinisk risikoaffald i de enkelte byer og bygder.

Ordninger for storskrald, forårrensning og klinisk risikoaffald			
3 Klinisk risikoaffald indsamles og afbrændes i en container på dumpen.			
Bosted	Ordning storskrald	Ordning forårrensning	Klinisk risikoaffald
Ilulissat	Ja	Ja	Ja
Upernavik	Ja	Ja	Ja
Uummannaq	Ja	Ja	Ja
Qaanaaq	Ja	Ja	Ja ³
Oqaatsut	Ja	Ja	Ja
Qeqertaq	Ja	Ja	Ja
Saqqaq	Ja	Ja	Ja
Ilimanaq	Ja	Ja	Ja
Niaqornat	Ja	Ja	Ja
Qaarsut	Ja	Ja	Ja
Ikerasuk	Ja	Ja	Ja
Saattut	Ja	Ja	Ja
Ukkusissat	Ja	Ja	Ja
Illorsuit	Ja	Ja	Ja
Nuugaatsiaq	Nej	Ja	Ja
Upernavik Kujalleq	Ja	Ja	Ja
Kangersuatsiaq	Ja	Ja	Ja
Aappilattoq	Ja	Ja	Ja
Tasiusaq	Ja	Ja	Ja
Nuussuaq	Ja	Ja	Ja
Kullorsuaq	Ja	Ja	Ja
Naajaat	Nej	Ja	Ja
Innaarsuit	Ja	Ja	Ja
Nutaarmiut	Ja	Ja	Ja
Savissivik	Nej	Ja	Nej
Siorapaluk	Ja	Ja	Ja
Qeqertat	Ja	Ja	Ja

Kilde: Qaasuitsup Kommunias affaldsplan 2016-2027

Anvisningsordning for døde dyr og fangstrester

I størstedelen af bostederne er der etableret indsamlingsordninger, og alternativt kan borgerne deponere døde dyr og fangstrester på dumpen. Døde dyr og fangstrester bortskaffes enten til havet eller via åben afbrænding på dumpen. Såfremt der findes et forbrændingsanlæg, som er i drift, afbrændes fangstrester og døde dyr typisk i anlægget. På flere af dumpene er der i forbindelse med kortlægningen konstateret rester fra døde dyr, som ikke har været afbrændt. Tabellen viser en oversigt over ordninger for døde dyr og fangstrester i de enkelte byer og bygder.

Ordninger for døde dyr og fangstrester				
Bosted	Anvisnings- mulighed	Bortskaffes på dump	Forbrændes på anlæg	Brændes på dump
Ilulissat	Indsamlingsordning	Nej	Ja	Nej
Upernavik	Indsamlings- og anvisningsordning	Nej	Ja	Nej
Uummanaaq	Indsamlingsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ikke oplyst
Qaanaaq	Indsamlingsordning	Ja	Nej – anlæg ikke i drift	Ja
Oqaatsut	Indsamlingsordning	Ja	Nej – anlæg i drift	Nej
Qeqertaq	Indsamlingsordning	Ja	Ja – anlæg i drift	Nej
Saqqaaq	Indsamlingsordning	Ja	Nej – anlæg ikke i drift	Ja
Ilimanaq	Indsamlings- og anvisningsordning	Nej	Nej – ingen anlæg	Ja
Niaqornat	Indsamlings- og anvisningsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja
Qaarsut	Indsamlings- og anvisningsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja
Ikerasuk	Indsamlings- og anvisningsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja
Saattut	Indsamlings- og anvisningsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja
Ukkusissat	Indsamlings- og anvisningsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja
Illorsuit	Indsamlings- og anvisningsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja
Nuugaatsiaq	Nej	Ja	Nej – ingen anlæg	Nej
Upernavik Kujalleq	Indsamlings- og anvisningsordning	Ja	Nej – anlægget ikke i drift	Ja
Kangersuatsiaq	Indsamlingsordning	Nej	Ja	Nej
Aappilattoq	Indsamlings- og anvisningsordning	Nej	Nej – anlægget ikke i drift	Nej bortskaffes til havet
Tasiusaq	Indsamlingsordning	Ja	Nej – anlægget ikke i drift	Ja
Nuussuaq	Indsamlingsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja
Kullorsuaq	Indsamlings- og anvisningsordning	Ja	Nej – anlæg ikke i drift	Ja
Naajaat	Anvisningsordning (dumpen)	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja

Innaarsuit	Indsamlingsordning	Ja	Nej- anlæg ikke i drift	Ja
Nutaarmiut	Indsamlingsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja
Savissivik	Anvisningsordning (dumpen)	Ja	Nej – anlægget ikke i drift	Ja
Siorapaluk	Indsamlings- og anvisningsordning	Ja	Nej – ingen anlæg	Ja
Qeqertat	Indsamlings- og anvisningsordning	Nej	Nej – ingen anlæg	Ja

Kilde: Qaasuitsup Kommuniass affaldsplan 2016-2027

Ordninger for brændbart og ikke-brændbart erhvervsaffald

Der er afleveringsordninger for brændbart og ikke-brændbart erhvervsaffald i alle bosteder. Brændbart erhvervsaffald bortskaffes enten til forbrændingsanlæg i de bosteder, hvor der er et anlæg i drift eller via åben afbrænding. Ikke-brændbart erhvervsaffald bortskaffes til dumpen i alle bosteder. Der er modtagekontrol i de to hovedbyer, men i de øvrige bosteder er dumpene ikke fast bemandede. Tabellen viser en oversigt over forholdene ved indsamling af brændbart og ikke brændbart affald i de enkelte byer og bygder.

Brændbart og ikke-brændbart erhvervsaffald					
Bosted	Bortskaffelse	Modtagekontrol	Bortskaffelse	Modtagekontrol	Afleveringsgebyr
Ilulissat	Forbrændingsanlæg	Delvis	Dumpen	Nej	Ja opkræves delvis
Upernavik	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Uummannaq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Qaanaaq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Oqaatsut	Forbrændingsanlæg	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Qeqertaq	Forbrændingsanlæg	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Saqqaaq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Ilimanaq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Niaqornat	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Qaarsut	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Ikerasuk	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Saattut ⁷	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Ukkusissat	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Illorsuit	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Nuugaatsiaq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Upernavik Kujalleq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Kangersuatsiaq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Aappilattoq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Tasiusaq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Nuussuaq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Kullorsuaq	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Naajaat ⁸	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Innaarsuit	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Nutaarmiut	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Savissivik ⁹	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Siorapaluk ¹⁰	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke
Qeqertat ¹¹	Dumpen	Nej	Dumpen	Nej	Ja men opkræves ikke

I størstedelen af 2015 er der ikke blevet opkrævet gebyrer hverken fra private eller fra Erhverv. Driftsansvarlig i Ilulissat oplyser, at der fra september igen er blevet opkrævet gebyr fra erhverv. I forbindelse med opkrævningen, er det imidlertid et gammelt takstblad fra 2013, der er blevet anvendt.

Der opkræves gebyr fra erhverv, men ikke fra private.

Erhverv bortskaffer selv deres affald til dumpen.

Erhverv bortskaffer selv deres affald til dumpen.

Kilde: Qaasuitsup Kommuniass affaldsplan 2016-2027

Nye affaldsregulativer og takstblade

I affaldsregulativerne og takstbladet for 2018 er det fastlagt, at der skal opkræves gebyrer ved aflevering af udvalgte affaldsfraktioner både ved aflevering til dumpene og modtagestationer for farligt affald. Opkrævningen skal ifølge takstbladet foretages for både private, erhverv og institutioner. Gebyrerne er differentieret efter hvilken type affaldsfraktion, der afleveres, men der er ingen differentiering på baggrund af bostedernes størrelse og serviceniveau.

På en stor del af dumpene, har borgere og erhverv imidlertid uhindret adgang til dumpen, som de fleste steder hverken er afspærret med bom eller hegn. I flere af de mindre bygder afleverer erhverv endvidere selv deres affald til bortskaffelse på dumpen. Der bliver derfor deponeret affald uden, at der foretages en opkrævning i henhold til affaldsregulativerne. Anlægs- og Miljøafdelingen anslår, at manglende opkrævning af gebyrer alene i Ilulissat beløber sig til flere millioner kr.

Affaldsgebyrer skal bidrage til at finansiere både drift, renovering, administration og ny investeringer på affaldsområdet. Det er således meget problematisk, at der i størstedelen af bostederne ikke foretages hverken registrering eller opkrævning ved aflevering og deponering af affald. Herudover er der i flere bosteder problemer med, at affaldet placeres tilfældigt på dumpen, når private og erhverv selv står for bortskaffelse af affald til dumpene. Denne praksis vanskeliggør implementeringen af en celleopdelt drift, hvor der løbende foretages en affaldssortering og deponering i affaldsfraktioner. Taksterne bør imidlertid ligeledes afspejle det faktiske serviceniveau. I mange bosteder deponeres affaldet tilfældigt på dumpene af driftsmedarbejderne, og de faktiske udgifter til at drive dumpene er derfor minimale.

Faciliteter og ordninger til håndtering af problemaffald

Der foretages generelt ingen registrering af mængderne af farligt affald i størstedelen af bostederne – heller ikke i de bosteder, hvor der er etableret en modtagestation til farligt affald. Farligt affald udskibes til Danmark for videre bortskaffelse/behandling. For visse affaldsfraktioner betales der gebyr for bortskaffelsen, mens andre fraktioner såsom kobberledninger fra elektronikskrot udgør en værdi. Det manglende overblik over mængderne gør det vanskeligt at opkræve passende gebyrer til at dække udgifterne til bortskaffelse af farligt affald. Udskibningen af farligt affald foretages ikke regelmæssigt. Der må derfor påregnes en vis "pulterkammereffekt".

Ilulissat:

Der er etableret modtagestationer i Ilulissat. Modtagestationen drives hensigtsmæssigt og der foretages registreringer over de mængder af farligt affald, som sendes til behandling i Danmark. I Ilulissat påtales den manglende registrering af affaldsmængderne ved et tilsynsbesøg på modtagestationen i oktober 2014. Der er i 2015 frem til september ikke opkrævet nogen gebyrer hverken fra erhverv eller private i Ilulissat.

Byer:

Der er med udgangen af 2015 givet bevilling til modtagefaciliteter til farligt affald i alle byer i den tidligere Qaasuitsup Kommunia. Bevillingen til modtagestationen i Qaanaaq blev givet i 2015, og modtagestationerne er derfor endnu ikke færdigetableret. Der mangler ligeledes at

blive ansøgt om miljøgodkendelse for de tre nye modtagestationer. Det farlige affald fra de mindre byer videresendes til Ilulissat eller direkte til behandling/bortskaffelse i Danmark.

Større og mindre bygder:

Der mangler egentlige modtagefaciliteter for farligt affald i alle bygder. I enkelte bygder er der velfungerende afleveringsordninger for de fleste typer af farligt affald. I flere af bygderne er der etableret ordninger for mindre batterier, akkumulatorer og spildolie, som typisk kan afleveres enten til kommunen eller hos Pilersuisoq, mens der mangler ordninger for øvrigt farligt affald såsom; kemikalier, malingrester, elektronikskrot og køle- fryseskabe. I en stor del af bygderne er der imidlertid ikke etableret nogen form for afleveringsordninger, hvorfor alt farligt affald deponeres på dumpene.

Ved deponering af det farlige affald på dumpene sker der ofte en sammenblanding med det øvrige affald. Ved åben afbrænding af dagrenovation og andet forbrændingseget affald på dumpene, er det derfor vanskeligt at undgå, at også farligt affald afbrændes.

Forbrændingstemperaturerne er afgørende for, hvor store mængder af farlige stoffer der udledes. Ved åben afbrænding er temperaturerne for lave, og dumpen kan ulme i dagevis.

Derfor er det særlig både miljø- og sundhedsmæssigt problematisk, at det farlige affald indgår i afbrændingerne.

Forbrændingsløsninger

Håndtering af brændbart affald udgør et stort problem i alle de byer, mindre byer og bygder, hvor der ikke er etableret forbrændingsanlæg, eller hvor anlægget er ude af drift. Åben afbrænding af dagrenovation og andet forbrændingseget affald praktiseres i de fleste af disse bosteder, selvom åben afbrænding ikke er tilladt.

Det eneste alternativ til den åbne afbrænding er deponering, med de gener deponering giver i form af skadedyr, lugt, uhygiejniske forhold m.v. Mange steder er der mangel på afdækningsmateriale til at begrænse pågældende gener ved deponering, og i flere bosteder er det rent fysisk ikke muligt at deponere det forbrændingseget affald på dumpene, da der ikke er tilstrækkelig kapacitet.

Ilulissat:

Forbrændingsanlægget er opført i 2003, og drives hensigtsmæssigt med stabile forbrændingstemperaturer over 800 grader. Der har lige siden anlæggenes opførelse været problemer med elektrofiltret, som aldrig har fungeret tilfredsstillende. På forbrændingsanlægget blev elektrofiltret i 2014 udskiftet til posefilter, hvilket forventes fremadrettet at reducere udledningen af partikler. Der foretages ingen rensning for dioxiner.

Byer:

I Upernavik er forbrændingsanlægget i drift. I Uummannaq er der ikke etableret forbrændingsanlæg. Her bortskaffes dagrenovation og andet forbrændingseget affald via åben afbrænding, selvom denne praksis formelt ikke er tilladt. På grund af problemerne med sammenblanding af affald og deponering af farligt affald, afbrændes der også affaldsfraktioner, som er meget miljø- og sundhedsskadeligt.

Større og mindre bygder:

Der er etableret bygdeforbrændingsanlæg i 11 bygder. I 7 bygder er forbrændingsanlægget ude af drift på grund af manglende renovering, eller fordi anlægget aldrig er færdigetableret. I de resterende 4 bygder findes der ikke en forbrændingsløsning. I alle bygder uden en fungerende forbrændingsløsning bortskaffes dagrenovation og andet brændbart affald via åben afbrænding, selvom denne praksis formelt ikke er tilladt. Afbrændingen omfatter som påpeget farligt affald.

Dumpe

En stor andel af dumpene er placeret uhensigtsmæssigt – tæt ved beboelse og kystnært. Der foretages ingen monitorering af udledningen af perkolat, ligesom der ikke er etableret en membran på nogen af dumpene. På alle dumpe sker der i større eller mindre udstrækning en

sammenblanding af de forskellige affaldsfraktioner, og der er generelt problemer med skadedyr og lugtgener.

Ilulissat:

Der er igangsat oprydning af dumpen i Ilulissat, og der er udarbejdet en projektbeskrivelse for indretningen af kontrollerede deponier og for den fremadrettede drift.

Byer:

Der er udarbejdet en projektbeskrivelse for oprydning af dumpen i Upernavik. Projektet har været i udbud og i licitation, men på grund af manglende bud er midlerne blevet omprioriteret til oprydning i bygden Aappilattoq. For alle de resterende byer er der fortsat problemer med dumpenes placering, sammenblanding af affaldet og gener i form af skadedyr og lugt.

Større og mindre bygder:

Der er problemer med dumpenes placering, sammenblanding af affaldet og gener i form af skadedyr og lugtgener. I 3 bygder er der problemer med deponering af fyldte natrenovationsposer på dumpen, hvilket giver uhygiejniske forhold og risiko for spredning af sygdomme m.v. På en række dumpe deponeres ligeledes tømte natrenovationsposer. Kortlægningen viser endvidere, at dumpene i enkelte bosteder er placeret et andet sted end det område, der er udlagt til dump i kommuneplanen. I de fleste tilfælde hænger det sammen med, at det udpegede område ikke er egnet til dumpområde. Der er som nævnt ovenfor prioriteret midler til oprydning af dumpen i Aappilattoq, men der skal udarbejdes projektbeskrivelse og udbudsmateriale, inden oprydningen kan igangsættes.

Samlet vurdering

Indsamlingsordningerne fungerer hovedsageligt. Der er i flere af særligt bygderne problemer med, at affald deponeres rundt om i bygden, og der mangler nogle steder offentlige skraldespande. Farligt affald deponeres på hovedparten af dumpene i bygderne, hvilket udgør et stort både miljø- og sundhedsmæssigt problem, særligt når det farlige affald afbrændes via åben afbrænding.

Der er massive problemer med anlæg til bortskaffelse af affald – herunder både forbrændingsanlæg og dumpe. Der er kun etableret forbrændingsanlæg i 14 af Avannaata Kommuniens 27 bosteder. Heraf er 6 af anlæggene i dag i drift. I 12 af de 27 bosteder er anlæggene aldrig blevet færdigetableret, mens anlæggene er ude af drift på grund af manglende reovering og tilsyn med anlæggene i 8 af bostederne. I forbindelse med kortlægningen er der ikke noteret noget for Ilimanaq.

Sammenblanding af affald sker på størstedelen af dumpene, og i de bosteder, hvor der foretages åben afbrænding afbrændes i mange tilfælde også farlige affaldsfraktioner, som er meget belastende både miljø- og sundhedsmæssigt. Farligt affald frasorteres via modtagestationerne i byerne, mens de fleste bygder mangler ordninger for aflevering af farligt affald, hvorfor det deponeres på dumpene og flere steder afbrændes.

Demografisk udvikling og skøn over fremtidige affaldsmængder

I forbindelse med den fremadrettede planlægning og dimensionering af nye affaldsanlæg er det væsentligt at forholde sig til den demografiske udvikling, bosætningsmønstre og forventede fremtidige affaldsmængder i de enkelte bosteder.

Medarbejderforhold

I byer og bygder er det de kommunale ansatte, der arbejder i lossepladserne og forbrændingsanlæggene.

Opsamling af dagrenovation er udliciteret til firmaer i byerne, men er naturligvis under kommunalt ansvar. Dvs. kommunen udarbejder udbudsmaterialer og udliciterer med givne mellemrum.

I bygderne er al arbejde, herunder opsamling af dag- og natrenovation (natrenovation vil blive behandlet særskilt i en spildevandsplan) og drift af lossepladser og små forbrændingsanlæg af kommunens eget personale.

Arbejds miljø

Personalet, der betjener dumpene i samtlige bosteder er tættest på affaldet og dets helbredsskadelige virkninger beskrevet under "Baggrunden". Det gælder personale i bygdernes lossepladser og aldrende små ineffektive forbrændingsanlæg, og personalet i forbrændingsanlæggene i byerne.

Særligt personalet på Ilulissat forbrændingsanlæg er udsat, da forbrændingsanlægget som tidligere beskrevet i praksis er en kombineret en stor losseplads med blandede affald i store bjerge udenfor forbrændingsanlægget.

Selvom der gøres en stor indsats fra administrationens side sammen med en lokal sikkerhedsorganisation i teknisk forvaltning og forbrændingen om at gøre forbrændingsanlægget og lossepladsen så ryddeligt som muligt, og med de seneste tiltag med pakke affaldet ind ved køb af mindre ballepresser er den manglende kapacitet af forbrændingsanlægget afgørende for uhygiejniske og helbredsskadelige forhold, der vil hænge medarbejderne og nabolaget af beboelses bydele og rekreative- og sportsarealer, indtil der kommer en ny forbrændingsanlæg er opført og er i drift.

Som det fremgår under afsnittet "gennemgående principper", gælder det om at fjerne så meget sundhedsskadeligt som muligt til mennesker, hermed også fra det ansatte.

En stor del af de sundhedsskadelige virkninger sker som led i afbrænding. Derfor gælder det om at tage aldrende bygdeanlæg ud af brug hurtigst muligt, og sende affaldet til Ilulissat i første omgang.

Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft

Der er store udfordringer med at besætte stillinger i bygderne, som i perioder må løses med reducerede mandskab. Selvom det drejer sig om vejformands stillingerne er det stadigvæk problemer med rekruttering. Forvaltningen for teknik og miljø arbejder med resten af administrationen om at forbedre ansættelsesvilkårene for vejformands stillinger, hvor tjenesteboliger er blevet nævnt som muligheder for at rekruttere arbejdskraft fra byerne. I sidste ende er det Avannaata Kommunias ansvar at lovbundne arbejdsopgaver udføres. Derfor er det af altafgørende betydning, at kommunen fokuserer på at løse rekrutteringsforholdene hurtigst muligt. I akutte situationer må entreprenører sendes til bygderne for at rydde op.

Selvom der er vedvarende personale i byerne er der også forbedringsmuligheder med at rekruttere ledere og medarbejdere. Personalet er til dels involveret idet daglige arbejde i en sikkerhedsorganisation. På denne måde fås fokus på relevante efteruddannelser indenfor relevante kurser, udover ledelsens vurderinger om hvilke kurser der bør vælges. Derfor er det også vigtigt, at der fremover afsættes ressourcer til relevante kurser, også når der kommer nye maskiner mht. betjening.

Der er fokus på samarbejde med uddannelsesinstitutionerne om varig kvalificeret arbejdskraft. På sigt er det målet, at arbejdspladsen skal tiltrække medarbejdere med relevant uddannelse og passende erfaring.

Ekstern arbejdskraft

I ovenstående afsnit vedr. kvalificeret arbejdskraft er der gjort rede for udfordringerne med at besætte stillingerne i bygderne. Uanset om man kan få hjælp til at gøre arbejdet med ekstern arbejdskraft fra entreprenører er det helt nødvendigt at have stedlige faste medarbejdere til at varetage affaldshåndteringen og driften af lossepladserne og de små forbrændingsanlæg. Den afgørende begrundelse er, at personalet også har forpligtigelser overfor andre forvaltningsrelaterede opgaver, såsom indsamling og bortskaffelse af natrenovationsposer, renholdelse af ny samt vejvedligeholdelse.

Der er nødvendigt at bruge alle ressourcer på at gøre arbejdsbetingelserne og ansættelsesforholdene bedst mulige. Stabil arbejdskraft vil medføre mindre afhængighed af hjælp fra ekstern arbejdskraft, som kan være nødvendig pga. udfordringerne. Pga. af udfordringerne med at besætte stillingerne i bygderne kan det til tider være tvingende nødvendigt at sende fremmed arbejdskraft i form af entreprenører til at rydde op. Før dette kan lade sig gøre skal der indhentes budget til formålet, som er administrativt tungt, og medfører at affaldet hober sig op indtil en kontrakt er underskrevet sammen med entreprenørerne, og disse har gjort deres arbejde. Men derefter gentager processen sig igen. For at få en så harmonisk vekselvirkning som muligt imellem daglig drift og hjælp fra eksternt arbejdskraft er der behov for fast årlig finansiering i driftsbudgettet, således aktiviteterne kan planlægges sammenhængende i forhold til helheden.

Målsætninger

De kommunale affaldsplaner skal dække de kommende 12 år. Perioden opdeles i først en fireårig planperiode og derefter en otteårig perspektivperiode.

De korte og langsigtede mål tager meget naturligt udgangspunkt i nuværende den status, de nuværende udfordringer, samt helheds betragtningerne på at kunne højne folkesundheden, miljøforbedringerne, samt de mest effektive og økonomisk indbringende metoder til at få målsætningerne til at ske. Både kort- og langsigtede mål er udarbejdet i forhold til afsnittet om gennemgående principper.

De kortsigtede mål er følgende:

1. Finde en løsning på affaldssituationen i Uummannaq

I rapporten "kortlægning og status på affaldsområdet I Qaasuitsup Kommunia" blev det konstateret og dokumenteret, at Uummannaq samt bygderne har ikke noget forbrændingsanlæg. Avannaata Kommunia har vurderet, at det er yderst kritisk, at der gøres noget ved affaldshåndteringen i specielt Uummannaq.

På baggrund af tidligere erfaringer fra Upernavik og andre byer vurdere kommunen ikke, at det er muligt indenfor en økonomisk og ressourcemæssig ramme, at få bygget et forbrændings anlæg i Uummannaq som kan opfylde EU's grænseværdier for dioxin og tungmetaller. Kommunen arbejder derfor på at transportere affaldet væk fra Uummannaq. Kommunen undersøger hvor affaldet kan transporteres hen.

2. Udvikle en transportløsning af affald fra Upernavik

I dag har Upernavik et lille forbrændingsanlæg. Dette lever dog ikke op til de krav, som stilles til et EU godkendt forbrændingsanlæg. Eksempelvis udledes der med røggassen farlige stoffer over de tilladte grænser, og flyasken håndteres uforsvarligt. Endvidere blev det i forbindelse med rapporten "kortlægning og status på affaldsområdet I Qaasuitsup Kommunia" konstateret at forbrændingsanlægget I Upernavik lå uhensigtsmæssig tæt på almindelig bebyggelse.

Kommunen vurderer ikke, at det er muligt indenfor en økonomisk og ressourcemæssig ramme, at få anlægget til at opfylde EU's grænseværdier. Kommunen arbejder derfor på at transportere affaldet væk fra Upernavik, kommunen undersøger hvor affaldet kan transporteres hen. Avannaata Kommunia dækker et geografisk meget stort område. Erfaringerne fra pilotprojektet "transport af affald væk fra Upernavik" vil derfor i meget høj grad kunne bruges senere til affaldshåndtering i andre byer og bygder i kommunen.

3. Finde løsning til korrekt håndtering af klinisk risikoaffald i Qaanaaq

Sundhedsvæsnen står for indsamling af klinisk risikoaffald i næsten alle bostederne, og affaldet udskibes typisk til Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk eller til Danmark for bortskaffelse. I Qaanaaq bortskaffes risikoaffald imidlertid via åben afbrænding i container. Denne praksis bør straks indstilles, da det er både miljø- og sundhedsskadeligt. I stedet bør der etableres en opbevarings- og udskibningsordning i samarbejde med sygehusvæsnen, således at det kliniske risikoaffald kan bortskaffes korrekt.

4. Løbende overgang til affaldstransport løsning fra bygderne.

Affaldsbehandling i samtlige bygder skal hurtigst muligt overgå til transportløsning, hvor affaldsafhentning sker næsten direkte fra affaldskilderne. Dette skal ske ved at der sker udskibning af affald, hver gang det er muligt. Der skal derfor indkøbes det nødvendige udstyr til formålet (Sorterings- og indpknings- og transportformål i bygden). Som pilotprojekter udpeges Ilimanaq, Uummannaq og Upernavik. Transport af bygdeaffald skal i første omgang ske til Ilulissat, indtil at der bliver fundet en varig forbrændingsløsning.

5. Opsætte affaldsstativer i samtlige byer og bygder. Speciel fokus på bygderne

I forbindelse med kortlægningen blev det konstateret, at der i flere bosteder ikke er opsat offentlige skraldespande og at der derfor sker tilfældig henkastning af affald. Opsætning af affaldsstativer vurderes som vigtigt for at understøtte en generel renholdelse af alle bosteder.

6. Opstarte strategi for transport af affald væk fra Ilulissat

Avannaata Kommunia skal afsøge mulighederne for at sende affald til et andet forbrændingsanlæg i Grønland. Alternativt sende affaldet til Danmark eller et andet land.

7. Øget sortering af affald i Ilulissat

For at kunne begrænse mængden af deponeret affald samt for at gøre det forbrændingseget affald mere attraktivt skal affaldet sorteres i Ilulissat.

8. Forbedring af arbejdsforholdene for de kommunalansatte på modtagestationerne

Bedre efteruddannelse af de ansatte. Indkøb af sikkerhedsudstyr.

9. Finde midler til at bygge et Renovationshus inklusiv værksted og bade/omklædningsfaciliteter i alle bygder

For at forbedre arbejdsforholdene for renovationspersonalet i specielt bygderne ønsker Avannaata Kommunia at bygge et mindre renovationshus inklusiv værksted og Bade/omklædnings faciliteter i umiddelbar nærhed af modtagestation i udvalgte bygder.

10. Kildesortering

Udvidelse af relevante kildesorteringsfraktioner i form af containere, og indarbejdelse i kontrakter med entreprenørerne vedr. tømning og tømningintervaller. Tilpasning af kildesortering således, at affaldet fra Avannaata Kommunia kan sælges til andre kommuner.

11. Information til affaldsplanens interessenter og kommunens borgere om tilblivelsen af denne affaldsplan

Udover de allerede involverede primære interessenter er det vigtigt at forankre affaldsplanen i øvrige interessenter og befolkningens bevidsthed, således alle indsatsområderne lettere kan realiseres, og relevante bidrag kan komme til gode i forbindelse med implementeringerne af enkelte målsætninger.

Langsigtede mål for Avannaata Kommunia (perspektivperiode- 2022 – 2029)

1. Endelig tilpasning af kildesorteringssystemet i samtlige bosteder

Udrulning af ny affalds og kildesorteringssystem i alle bosteder i kommunen. Således, at en eventuelt transport af affald via RAL bliver så effektiv som muligt.

2. 100 % transportløsning til Ilulissat

Der skal over en længere årrække være fokus på at affaldsbehandling i samtlige bygder skal overgå til transportløsning, hvor affaldsafhentning direkte fra affaldskilderne. Der skal derfor indkøbes det nødvendige udstyr til formålet (Sorterings- og indpknings- og transportformål i bygden).

3. Information til brugerne

Udarbejdelse af en affalds håndbog til forbrugerne i henhold til nye forhold, og deles op i hver sin udgave til henholdsvis privat- og erhvervskunder.

- 4. Endelig aftale med en anden kommune om aftagelse af affald fra Avannaata.**
På sigt undersøges det, om affaldsanlægget i Ilulissat eventuelt kan nedlægges og alt affald i Avannaata Kommunia kan sendes til en anden kommune eller Danamrk.

Projektkatalog

Handlingsplan for hvert mål i planlægningsperioden:

Finde en løsning på affaldssituationen i Uummannaq

Handling	Ansvarlig	Deadline
Indhente tilbud hos leverandør		
Søge selvstyrets miljøfond om støtte til indkøb af nødvendigt udstyr		
Efteruddannelse af relevante medarbejder til at kunne betjene det indkøbte udstyr		
Rydde dumpen i Uummananaq		
Evaluere projektet		
Implementere nye erfaringer i næste transportprojekt		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Udvikle en transportløsning af affald fra Upernavik

Jf. de indsamlede data er forbrændingsanlæggene i bygderne generelt i meget dårlig stand. Det er derfor ikke sandsynligt at affaldet i bygderne kan afbrændes i bygden og slet ikke, hvis målet er at opfylde EU's emissionskrav. Det vurderes derfor som værende bedst at sejle affaldet til nærmeste by.

Handling	Ansvarlig	Deadline
Minimering af affald. Flasker/glas/direkte genbrug		
Indkøb af maskine til at sammenpresseaffald		
Efteruddannelse af relevant personale		
Transport af sammenpresset materiale til havnen		
Samarbejdsaftale med RAL		
Containere med spildebakke til opsamling af perkolat		
Udskibning af affald fra Upernavik til Ilulissat Budget på løsningen		
Evaluere projektet		
Implementere de bedste løsninger i næste transportprojekt		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Finde løsning til korrekt håndtering af klinisk risikoaffald i Qaanaaq

Der er konstateret forskellige problemstillinger i specielt de to byer Sisimiut og Maniitsoq omkring de nuværende ordninger til indsamling af affald. Dette gælder både storskrald, men også kildesortering i de to byer.

Handling	Ansvarlig	Deadline
Tage kontakt til DIH i Nuuk		
Etablere indsamlingsordning til kliniskaffald i Qaanaaq		
Aftale udskibningsordning til DIH i Nuuk		
Lave aftale med RAL		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Opsætte affaldsstativer i samtlige byer og bygder. Speciel fokus på bygderne

Handling	Ansvarlig	Deadline
Vurdere hvilke stativer der vil fungere på de enkelte lokaliteter		
Bestilling af relevante stativer		
Opsætning af relevante stativer på egnet pladser i bygden		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Løbende overgang til affaldstransport løsning fra bygderne

Handling	Ansvarlig	Deadline
Evaluerer du nuværende transport projekter		
Udarbejde budgetter for fremtidige transport projekter		
Få tilbagemeldinger fra de enkelte bygder og byer		
Evaluerer containerløsninger med RAL		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Opstarte strategi for transport af affald væk fra Ilulissat

Handling	Ansvarlig	Deadline
Politisk/faglig vurdering af forbrændingsanlægget i Ilulissat		
Landsdækkende forbrændingsløsning		
Undersøge krav til affaldet og økonomi omkring forbrænding andet steds		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Øget sortering af affald i Ilulissat

For at kunne begrænse mængden af deponeret affald samt for at gøre det forbrændingseget affald mere attraktivt skal affaldet sorteres i Ilulissat.

Handling	Ansvarlig	Deadline
Etablere faciliteter til sortering af affald i Ilulissat		
Implementering af affaldsregulativet		
Opstarte sortering i kendte fraktioner		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Forbedring af arbejdsforholdene for de kommunalansatte på modtagestationerne

Bedre efteruddannelse af de ansatte. Indkøb af sikkerhedsudstyr

Handling	Ansvarlig	Deadline
Udpeg relevante personer til efteruddannelse indenfor renovationsområdet		
Køb nødvendigt sikkerhedsudstyr		
Eventuel opgradering af stillingsbetegnelser		
Måske bonus ved ansættelse i en længere periode		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Finde midler til at bygge et Renovationshus inklusiv værksted og bade/omklædningsfaciliteter i alle bygder

For at forbedre arbejdsforholdene for renovationspersonalet i specielt bygderne ønsker Avannaata Kommunia at bygge et mindre renovationshus inklusiv værksted og Bade/omklædnings faciliteter i umiddelbar nærhed af modtagestation i udvalgte bygder. Søge kommunale midler samt ansøgning til miljøfonden

Handling	Ansvarlig	Deadline
Projektering af standard renovationshus		
Kortlæg, hvor behovet for et renovationshus er størst		
Søg selvstyrets miljøfond og eventuelt kommunalbestyrelsen		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Kildesortering

Udvidelse af relevante kildesorteringsfraktioner i form af containere, og indarbejdelse i kontrakter med entreprenørerne vedr. tømning og tømningstintervaller. Tilpasning af kildesortering således, at affaldet fra Avannaata Kommunia kan sælges til andre kommuner

Handling	Ansvarlig	Deadline
Opstilling af flaske containere		
Gennemtænke modtagestationen, så det gøres nemmere at sortere affald direkte		
Indførelse af affaldstakster der belønner sortering af affald		
Oprettelse af et kontrolleret deponi		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Information til affaldsplanens interessenter og kommunens borgere om tilblivelsen af denne affaldsplan

Handling	Ansvarlig	Deadline
½ årlige Informationsmøder med de enkelte interessenter		
Artikler i avisen		
Let tilgængeligt informationsmateriale		

Udpegning af ansvarlig og deadline bør foretages af ledelsen i Teknik og Miljø forvaltningen i Avannaata Kommunia.

Implementering

De politisk ansvarlige er Udvalget for Teknik og Miljø, Økonomiudvalget samt Avannaata Kommuniens kommunalbestyrelse. Det faglige ansvar ligger politisk hos Udvalget for Teknik og Miljø.

Området for Teknik og Miljø har det administrative ansvar for udrulningen af affaldsplanens målsætninger efter politisk behandling af affaldsplanen, og økonomiske bevillinger af de enkelte målsætninger af affaldsplanen.

Administrationen vil løbende ligge op til politiske indstillinger af affaldsplanens enkelte målsætninger igennem ovenstående fagudvalg og Avannaata Kommuniens praksis i forhold til budgetbehandlinger.

Rækkefølgen af implementering af både kort- og langsigtede målsætninger vil vurderes fra gang til gang, afhængig af mulighederne, således det overordnede formål med selve affaldsplanen opnås så effektivt som muligt.

Involvering af interessenterne

Liste over interessenter som bør involveres i implementeringen af denne affaldsplan

- Borgerne i hver enkelt by og bygd i Avannaata Kommunia
- Departementet for sundhed, herunder sundhedsvæsnat.
- Turistorganisationer.
- Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet
- NGO'ere som fisker og fangerorganisationer, miljøorganisationer mv.
- De lokale entreprenører og rådgivere
- De lokale medier

Kommunikation af affaldsplanen

Forvaltningen for Miljø og Teknik vil løbende have kontakt med alle relevante udvalg samt de vigtigste interessenter.

Det er meget vigtigt, at der er fokus på information til borgerne, så alle får en bedre forståelse af formål og udførelse. Der er en del borgere i Avannaata Kommunia, som ikke har kendskab til en moderne affaldshåndtering og for hvem sortering og genanvendelse er nye begreber.

Den holdningsbearbejdning vil tage flere år og det er derfor vigtigt at gennemarbejde løsningerne inden, de præsenteres for befolkningen. Det er vigtigt med løbende opfølgning på de løsninger som virker og fjerne de løsninger som måtte vise sig ikke at virke.